

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2020

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: Μείζον πλήγμα στη δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση επιφέρουν οι διατάξεις του νέου νομοσχεδίου για τη χρηματοδότηση και τα κολέγια

Το νομοσχέδιο του υπουργείου παιδείας «Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), ΕΛΚΕ κλπ» που συζητείται αυτές τις μέρες στη Βουλή [1] περιέχει ορισμένες διατάξεις που απειλούν ευθέως το επίπεδο των σπουδών και την αξία των πτυχίων των ελληνικών πανεπιστημίων.

Όταν το σχέδιο νόμου τέθηκε σε διαβούλευση τον Δεκέμβριο, η ΚΙΠΑΝ υποστήριξε από θέση αρχής τόσο την ουσιαστική αξιολόγηση των ιδρυμάτων, όσο και την κατανομή της χρηματοδότησης με αντικειμενικά κριτήρια και τη σύνδεσή της με την αξιολόγηση [2].

Από τις παρατηρήσεις μας για την ανεξαρτησία της νέας αρχής, βλέπουμε ότι κάποιες έγιναν δεκτές (π.χ. η παρ.7 του αρ.3) ενώ άλλες έμειναν αναπάντητες, όπως για την εποπτεία από τον υπουργό, την κάλυψη των κριτηρίων της ΕΝQA και τον διορισμό του προέδρου ή τον έλεγχο από τον πρόεδρο της σύνθεσης των επιτροπών επιλογής των μελών του ΣΑΠ και εν τέλει του ίδιου του ΣΑΠ, διατηρώντας τη σοβαρή επιφύλαξη για την ανεξαρτησία της νέας αρχής.

Οι κρισιμότερες διατάξεις του νομοσχεδίου όπως κατατέθηκε για ψήφιση είναι:

α) η σύνδεση μέρους (20%) της τακτικής χρηματοδότησης, που αφορά λειτουργικές δαπάνες, με την αξιολόγηση (αρ. 6, παρ.2β).

Είναι γνωστό ότι τα ΑΕΙ υπέστησαν δραστική μείωση στη χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό τα τελευταία χρόνια, σε επίπεδο 40-50% σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, και έχουν χάσει χωρίς αναπλήρωση μεγάλο μέρος του προσωπικού, ενώ οι εισακτέοι αυξάνονται. Είναι αδιαπραγμάτευτη θέση μας ότι η χρηματοδότηση των ιδρυμάτων δεν μπορεί να συνεχίσει να μειώνεται, αντίθετα θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά. Η τακτική χρηματοδότηση πρέπει να καλύπτει τις δαπάνες λειτουργίας των ιδρυμάτων και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το σύνολο της κρατικής χρηματοδότησης που κάθε ίδρυμα λάμβανε κατά την τελευταία πενταετία, ούτε πρέπει να μειωθεί από το επίπεδο αυτό σε κάποιο ίδρυμα εξαιτίας της τροποποίησης του αλγορίθμου κατανομής.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η **δυσνητική μείωση έως και 20% της τακτικής χρηματοδότησης μέσω της αξιολόγησης αποτελεί λανθασμένη και απαράδεκτη επιλογή**. Αντί για τη βελτίωση που υποτίθεται ότι στοχεύει, θα προκαλέσει υποβάθμιση του επιπέδου των παρεχόμενων σπουδών, καθώς θα επιφέρει νέες περικοπές των πόρων των ιδρυμάτων, ενώ υπονομεύει τον ποιοτικό χαρακτήρα των προγραμματικών συμφωνιών υπουργείου-ΑΕΙ. Αντίθετα, θα πρέπει η τακτική χρηματοδότηση να παραμείνει στα σημερινά επίπεδα και συγχρόνως η αξιολόγηση να συνδέεται με *πρόσθετη* χρηματοδότηση - κίνητρο, επιπλέον της τακτικής, ως επιβράβευση ή ως ενίσχυση, ανάλογα με την επίτευξη συμφωνημένων στόχων.

Πριν ακόμη καθιερωθεί και κατακτηθεί η σύνδεση αξιολόγησης - χρηματοδότησης, η

ακατανόητη επιμονή του υπουργείου στον «τιμωρητικό» αντί του ενισχυτικού χαρακτήρα της, την ακυρώνει, καθιστώντας την φόβητρο και αιτία πολέμου.

β) η αποδοχή πτυχίων της αλλοδαπής που έχουν αναγνώριση «επαγγελματικών προσόντων» ή «επαγγελματικής ισοδυναμίας» για πρόσληψη εκπαιδευτικών μέσω ΑΣΕΠ (αρ.50), δηλαδή των μη αναγνωρισμένων ακαδημαϊκά τίτλων των κολεγίων, πέραν των πτυχίων που έχουν «ακαδημαϊκή αντιστοιχία και ισοδυναμία», δηλαδή από αναγνωρισμένα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Η συγκεκριμένη διάταξη δεν είχε τεθεί στη διαβούλευση [3] και εμφανίστηκε αιφνιδιαστικά με την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή στις 10-1-2020 [1].

Η εξίσωση «πτυχίων» που δεν έχουν ακαδημαϊκή αναγνώριση με τα πτυχία των ελληνικών ή των αναγνωρισμένων ξένων ΑΕΙ, ως προσόν διορισμού στο δημόσιο και ειδικά στην εκπαίδευση, με νόμο της ελληνικής κυβέρνησης, **αποτελεί τυπική και ουσιαστική υποβάθμιση του δημόσιου ελληνικού πανεπιστημιακού συστήματος.** Δεν αφορά μόνο τις θεωρούμενες «καθηγητικές» σχολές, αλλά δημιουργεί προηγούμενο για αποδοχή συλλήβδην οποιουδήποτε «πτυχίου» από «παρόχους εκπαίδευσης» που δεν ελέγχονται και δεν αξιολογούνται, ενώ από την άλλη πλευρά για τα ελληνικά ΑΕΙ προωθείται η αξιολόγηση και μάλιστα σε συνδυάζεται με αυτήν η χρηματοδότησή τους και η βιωσιμότητά τους.

Ήδη η σημερινή κυβέρνηση, επαναφέροντας με το ν.4635/2019 (αρ. 168) διατάξεις του π.δ. 38/2010 που καταργήθηκαν με το ν.4610/2019 (αρ. 98), **επέκτεινε, ως μη όφειλε, τις προβλέψεις για αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας και σε υπηκόους και τίτλους όχι μόνο άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αλλά και κάθε τρίτης χώρας,** λεπτομέρεια που διέφυγε από τους περισσότερους που διαμαρτύρονται για την αναγνώριση των κολεγίων.

Οι συντάκτες του νομοσχεδίου, που ίσως είχαν κατά νου μόνο κολέγια που συνδέονται με την Βρετανία, τις Η.Π.Α. ή τον Καναδά, έπρεπε να αντιληφθούν ότι *τρίτες χώρες*, είναι οι χώρες όλου του υπόλοιπου κόσμου, (π.χ. Κίνα, Ινδία, Πακιστάν, Ρωσία, Ν. Αφρική, Βραζιλία), με τις οποίες **δεν υπάρχει αμοιβαιότητα στην αναγνώριση εκπαιδευτικών τίτλων ή επαγγελματικών προσόντων.** Δηλαδή αναγνωρίζουμε επαγγελματική ισοδυναμία τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης από οποιαδήποτε χώρα του πλανήτη και παρέχουμε στον οποιονδήποτε κάτοχο τέτοιου τίτλου «δυνατότητα να αποκτήσει στην Ελλάδα πρόσβαση και να ασκήσει συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος», χωρίς να παρέχεται αντίστοιχα αυτό το δικαίωμα στους κατόχους των ελληνικών πτυχίων.

Βέβαια, η αμοιβαία αποδοχή εκπαιδευτικών τίτλων αναγνωρισμένων ΑΕΙ και προσόντων σε *ευρωπαϊκό επίπεδο* επιτρέπει σε εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες να εργάζονται με το ελληνικό πτυχίο τους στην υπόλοιπη Ευρώπη. Όμως, με την κραυγαλέα πολιτική της πριμοδότησης των κολεγίων και την **ανατροπή των όρων στην εγχώρια αγορά εργασίας** των πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης, το υπουργείο εμφανίζεται να εξυπηρετεί ιδιωτικά συμφέροντα του εσωτερικού και του εξωτερικού και την πελατεία τους, αντί να υποστηρίζει το δημόσιο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, θωρακίζοντας και διασφαλίζοντας την ποιότητα των πτυχίων του και ενισχύοντας την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Συμπληρωματικά, είναι ακατανόητη η 2^η παράγραφος του αρ. 50 του νομοσχεδίου που **αναγνωρίζει μεταπτυχιακά και διδακτορικά διπλώματα μέσω «επαγγελματικής ισοδυναμίας» (!).**

Επίσης, ενώ το νομοσχέδιο περιλαμβάνει διατάξεις που περιορίζουν, χωρίς να εξαλείφουν, την αδικαιολόγητη και άσκοπη γραφειοκρατία που επιβαρύνει τα τελευταία χρόνια τους ΕΛΚΕ, η παρ. 8 του αρ.20 αποτελεί **τροχοπέδη στην έρευνα** που διεξάγεται στα ΑΕΙ και στα Ερευνητικά Κέντρα. Δεν είναι κατανοητό τι εξυπηρετεί, καθώς ούτε στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου αναφέρεται κάτι για τη σκοπιμότητά της. Επιβαρύνονται αλόγιστα οι

επιστημονικοί υπεύθυνοι, κάτι που επισημάνθηκε στη διαβούλευση χωρίς να ληφθεί υπόψη, καθώς μετατίθεται στον επιστημονικό υπεύθυνο ενός έργου η *ευθύνη και για την επιλεξιμότητα των δαπανών*, αντικείμενο που εμπίπτει στον ρόλο του ΕΛΚΕ, για το οποίο γίνεται και παρακράτηση από τη χρηματοδότηση των έργων.

Το ελληνικό πανεπιστήμιο, καθημαγμένο από τις περικοπές της κρίσης και μετά την μη αντιστρεπτή αποδιάρθρωση που υπέστη με την άκριτη πανεπιστημιοποίηση των ΤΕΙ, δεν αντέχει άλλο πλήγμα απαξίωσης και υποβάθμισης, και η ελληνική κοινωνία δεν αντέχει να συνεχίσει να «ματώνει» για δώσει στα παιδιά της πτυχία - εισιτήρια ανεργίας και μετανάστευσης.

Η ΚΙΠΑΝ καλεί την κυβέρνηση

- να τροποποιήσει την παρ. 2β του αρ. 6 του νομοσχεδίου, παρέχοντας πρόσθετη χρηματοδότηση με βάση την αξιολόγηση,
- να αποσύρει την επίμαχη διάταξη του αρ. 50 του νομοσχεδίου για την αναγνώριση προσόντων στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ, μέσω επαγγελματικής ισοδυναμίας, τόσο για τα πτυχία, όσο και για μεταπτυχιακούς τίτλους και διδακτορικά διπλώματα
- και να καταργήσει την χωρίς αμοιβαιότητα αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας σε υπηκόους και τίτλους τρίτων χωρών (αρ. 168 του ν.4635/2019).

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Παραπομπές:

[1] Νομοσχέδιο, https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Katatethenta-Nomosxedia?law_id=c2ca1200-8c42-452c-925e-ab3f0006bd56

[2] ΚΙΠΑΝ-για το νομοσχέδιο ίδρυσης Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.) κλπ, 10-12-2019, http://posdep.gr/index.php?option=com_docman&Itemid=207&task=doc_download&gid=2475

[3] Διαβούλευση του νομοσχεδίου, <http://www.opengov.gr/ypεpth/?p=4969>

Κοινοποίηση:

- Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως,
- Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων Καθηγητή κ. Βασίλη Διγαλάκη,
- Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Σοφία Ζαχαράκη
- Γ.Γ. Ανώτατης Εκπαίδευσης κ. Απόστολο Δημητρόπουλο
- Γ.Γ. Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης κ. Γεώργιο Βούτσινο
- Γ.Γ. Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής κ. Αναστασία Γκίκα
- Γ.Γ. Θρησκευμάτων κ. Γεώργιο Καλαντζή
- Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων
- Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων
- Τμήμα Παιδείας Κομμάτων του Κοινοβουλίου
- Σύνοδο Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων
- Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων
- Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ
- Προέδρους Συλλόγων Καθηγητών Ελληνικών Πανεπιστημίων
- Πρόεδρο Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών κ. Μαρία Κωνσταντοπούλου
- Ομοσπονδίες & Συλλόγους Επιστημονικού, Εργαστηριακού και Διοικητικού Προσωπικού των ΑΕΙ
- ΜΜΕ